

Det gode resultat afsnit

'Kamp', 'Smerter' og 'Forholdet mellem patient og sygeplejerske' er eksempler på temaer, som går igen i videnskabelige artikler, der bygger på kvalitative undersøgelser. Ikke bare i artikler, vi modtager til vurdering på Klinisk Sygepleje, men også i artikler, der er publiceret i internationale tidsskrifter. Når jeg ser sådanne temaer, trækker jeg en af mine kæpheste ud af stalden: Temaer, der ikke som minimum afspejler den kontekst, hvorfra data er indhentet, forekommer mig at være ufærdige eller ligefrem sjukskede. Læseren må kunne se eller i de mindste skimte, hvorfra dataene er indhentet. Sprogligt sjukskompromitterer en af de vigtigste præmisser for kvalitative undersøgelser: at den, som udfører undersøgelsen, er interesseret i sprog og derfor også i at arbejde med sine resultater, indtil temaernes titler dækker indholdet og pirrer læserens nysgerrighed. Resultater skal jo helst læses, og enkeltordstemaer kan kun i meget sjældne tilfælde være kontekstuelle og inviterende. Derimod kan meget simple temaer gøre mig i tvivl om, hvorvidt undersøgelsen overhovedet viser noget nyt. Temaer må også være på nogenlunde samme abstraktionsniveau. Det går ikke at have sammenstillinger som fx 'æble', 'pære' og 'frugt', hvor det sidstnævnte tema helt tydeligt er overordnet de to andre. Medmindre forfatteren har differentieret mellem over- og undertemaer, skal temaer være formuleret, så de rammer nogenlunde samme abstraktionsniveau. De må heller ikke være så overordnede, at de passer på alt (fx 'udfordring') eller på så lavt et abstraktionsniveau, at de er banale (fx 'lidelse', der i en eller anden grad opleves af alle patienter). Når man har udarbejdet sine temaer, bør man med professor Steen Nepper Larsens udtryk trykprøve dem med 'banalitetstesten' (1) ved at stille spørgsmål som: Vidste vi dette i forvejen? Hvad siger dette tema om problemstillingen? Når temaerne sidder lige i skabet, skal de pakkes ind i analytisk tekst, som udgør kernestoffet i det gode resultat afsnit (2). Denne tekst er forskerens uddybning af temaerne og afspejler eventuelle variationer i materialet. Den analytiske tekst kan suppleres med citater, feltnoter eller andre eksempler på rådata. Formålet med disse er *ikke* at verificere, at resultaterne er sande, men snarere at illustrere nogle aspekter af hovedfundene, så læseren får endnu større forståelse, end det er muligt at få gennem den analytiske tekst alene. Ofte ser man artikler, hvor citaterne er i overtal og bliver anvendt som en slags bevis på, at temaerne er baseret på datamaterialet, men det er faktisk ikke hensigten med at anvende eksempler fra rådata (1). Uddrag fra datamaterialet skal kommenteres, så de ikke hænger og svæver i luften, og det bliver op til læseren selv at tillægge dem mening. Det gode resultat afsnit skal kaste lys over problemstillingen ved hjælp af tekst, som sammenfatter og abstraherer forskerens forståelser. Forfattere til kvalitative studier skal løfte noget bestemt frem og prioritere fund, som kan fortælle læserne noget, de ikke vidste før. De skal ikke præsentere 'det hele', men fremhæve netop de resultater, som giver problemstillingen farver og nuancer og åbner for forståelse og refleksion (1).

Bente Martinsen Woythal

Referencer

1. Mundtligt bidrag på et fyraftensmøde om kvalitativ forskning på Aarhus Universitet i efteråret 2016.
2. Malterud K. Kvalitative forskningsmetoder for medisin og helsefag. 4. utgave. Oslo: Universitetsforlaget; 2017.